

Asia: OPH-712-2020

Lausuntopyyntö vanhustyön erikoisammattitutkinnon perusteista

Lausunnonantajan lausunto

Tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyydestä

Tutkinto muodostuu osaamisaloista, joilla on vahva kytkös työelämän tarpeisiin. Tutkinto kuvaa varsin hyvin nykyhetken tarvetta vanhuspalveluissa. Pohdintaan jää, kuinka nopeasti tutkintoa tulee uudelleen päivittää. Tulevaisuusorientaatiota voisi olla vielä enemmän. Kehittäjäosaamisala olisi voinut olla hyvä lisä.

Ehdotetaan tuotavan vahvemmin esiin Ikäihmistä osallistava, asiakaslähtöinen, asiakkaan itsemääräämisoikeutta sekä ikääntyneiden asemaa ja oikeuksia koskeva lainsäädäntö.

Tutkinnon muodostumisesta ja tutkintonimikkeistä

Tutkinto muodostuu selkeästi elämänkaariajattelua kuvaten ja ikäihmisten palvelutarveajattelu korostuu hyvin. Pohdittavaksi jää, olisiko ikäihmisten palvelujen kehittäjälle ollut sijaa tässä tutkinnossa vai onko se jossain muussa tutkinnossa huomioitu. Lisäksi digitaidot ja niiden ohjaus toivotaan näkyvän vahvemmin - pitäisikö olla esillä tässä vai tutkinnon sisällöissä?

Ikääntyneen hyvinvoinnissa ennakoiva työote ja hänen kuntoutumisessaan häntä tukeva työote toivotaan näkyvän enemmän tutkinossa.

Asiainajajana toimiminen -Voisiko muuttaa siten, että se olisi esim. Asioiden hoitamisessa tukeminen?

Asiakaslähtöisyys, asiakkaan vertaisena päätöksenteossa mukaan ottaminen, hänen tosiasiallisen kuulemisensa ja itsemääräämisoikeuden toteutumisesta huolehtiminen ehdotetaan lisättäväksi

lähtökohdaksi työelämälähtöisyyden, tutkinnon muodostumisen ja tutkinnon pakollisten osien sisältöihin, sekä ammattitaidon vaatimuksiin.

Tutkinnon osien sisällöistä (ammattitaitovaatimukset, arviointi ja ammattitaidon osoittamistavat)

Ehdotetaan tuotavan kautta linja edellä esitetyn mukaisesti, asiakasta osallistava sekä päätöksentekoon ja suunnitelmiin mukaan ottaminen.

Muutamissa tutkinnon osien suorituksen kriteereissä on hyvin tuotu esiin – laatii tai selvittää yhdessä ikääntyneen ihmisen kanssa - mutta ei samankaltaisesti kattavasti kautta linjan kaikissa tutkinnon osissa. Pakollisiin tutkinnon osiin ja ammattitaitovaatimuksiin ehdotetaan yhdenmukaisesti kuvattavaksi, että palvelutarpeen arviointi ja kokonaisarvio tulee tehdä yhdessä asiakkaan kanssa. (Huomioidaan ikääntyneiden asemaa ja oikeuksia koskevat säännökset, huomioidaan että omaiset ja läheiset voidaan huomioida tai heille tiedottaa, kertoa tai heitä osallistaa asiakasta koskevissa asioissa silloin, kun asiakas on antanut siihen luvan = samankaltaisesti kautta tutkinnon osien)

Muutamissa tutkinnon osissa arviointi/hyväksytyn suorituksen kriteereihin on erikseen listattu esim. käypä hoito suositusten, itsemääräämisoikeuden huomioiminen, mutta ei samankaltaisesti kautta linjan kaikissa tutkinnon osissa. Ehdotetaan huomioitavaksi kaikissa tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksissa samansisältöisesti (esim. ao. ajantasaiset säädökset, määräykset, ohjeet, suositukset, mittarit, eettiset periaatteet huomioiden, toimii potilasasiakirjoja, tietoturvan ja henkilötietojen käsittelyä ja säilyttämistä ohjaavien jne.

Kuntouttavien toimenpiteiden (suorituksen kriteerit) - tilalle ehdotetaan esim. kuntoutumista tukevien (kuva paremmin asiakkaan huomioimista ja osallistamista)

Muutoin loogisesti selkeä kokonaisuus.

Osoittamistavat ovat mittavia ja ehdotetaan, että hyväksytyt kriteereit kiteytettäisiin vielä edelleen.

Ehdotetaan että laatu ja digitaaliset taidot näkyisivät vielä vahvemmin.

Työhyvinvointikokonaisuus on mukana samoin työyhteisön koordinointi, mutta jäävät vielä irralleen tutkinnossa.

2.10 Vanhustyön työhyvinvoinnin koordinointi – ehdotetaan lisättäväksi ensimmäiseksi suorituksen kriteereihin - selvittää yhteistyössä työyhteisön johdon ja lähiesimiehen tarpeet ja lähtökohdat työhyvinvoinnin kartoittamiseksi

2.11 Ehdotetaan lisättäväksi, että tunnistaa tulevaisuuden osaamistarpeet. Ehdotetaan osaamisen puutteista tilalle osaamisen kehittämistarpeista. Ehdotetaan lisättäväksi kohtaan kuuntelee aktiivisesti – johtoa

Salmi Mailis
Vanhustyön keskusliitto